

Accountantsverslag 2023

Gemeenschappelijke regeling Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zeeland, 30 mei 2024

Aan het algemeen bestuur
van gemeenschappelijke regeling
Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
Zeeland
Postbus 345
4460 AS GOES

Onderwerp
Accountantsverslag 2023

Datum
30 mei 2024

Ons kenmerk
240577317E/WK

Behandeld door
B. Schmelzer MSc RA
088 288 3199
bschmelzer@deloitte.nl

drs. R.M.J. van Vugt RA
088 088 1108
rvanvugt@deloitte.nl

Geacht bestuur,

Graag bieden wij u hierbij ons accountantsverslag aan met betrekking tot de controle van de jaarrekening 2023 van de gemeenschappelijke regeling Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zeeland (hierna: GGD Zeeland). Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening 2023 van de GGD Zeeland.

De jaarrekening 2023 is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur van de GGD Zeeland. Bij deze jaarrekening zijn wij voornemens een goedkeurende controleverklaring voor het getrouwe beeld te verstrekken.

Onze controle is uitgevoerd in overeenstemming met onze opdrachtbevestiging gedateerd d.d. 30 oktober 2023.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

drs. R.M.J. van Vugt RA

Deloitte Accountants B.V.
Park Veldzicht 25
4336 DR Middelburg
Postbus 7056
4330 GB Middelburg
Nederland

Tel: 088 288 2888
www.deloitte.nl

Inhoudsopgave

	<u>Bestuurlijke samenvatting</u>	4
	• <u>Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen</u>	5
	• <u>Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen Inkoop Jeugdhulp Zeeland</u>	7
	<u>Bevindingen jaarrekening</u>	9
	• <u>De financiële positie van uw GR</u>	10
	• <u>Belangrijkste bevindingen uit onze controle</u>	11
	<u>Interne beheersing</u>	14
	• <u>Belangrijkste bevindingen voor de interne beheersing</u>	15
	<u>Bijlagen</u>	16
	• <u>Bijlage A1 - Niet-gecorrigeerde controleverschillen</u>	17
	• <u>Bijlage A2 - Gecorrigeerde controleverschillen</u>	18
	• <u>Bijlage A3 - Onzekerheden in de controle</u>	19
	• <u>Bijlage B - Onafhankelijkheidsbevestiging</u>	20

Bestuurlijke samenvatting

Bestuurlijk relevante bevindingen
en aanbevelingen jaarrekeningcontrole

Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen

Getrouwheid

- Wij zijn voornemens een goedkeurende controleverklaring voor het getrouwe beeld van de jaarrekening te verstrekken, inclusief de daarin opgenomen rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur.
- De gehanteerde materialiteit voor fouten en onzekerheden bedraagt € 342.000 respectievelijk € 1.026.000.
- Naast onze opdrachtbevestiging zijn het Bado en de controleverordening dat door uw bestuur is vastgesteld d.d. 15 december 2023 bepalend (geweest) voor onze controle.
- Wij hebben tijdens onze controle van de WNT geen niet-gecorrigeerde feitelijke afwijkingen geïdentificeerd die de materialiteitsgrens conform het controleprotocol WNT te boven gaan.

Rechtmatigheid

- Het dagelijks bestuur heeft in haar rechtmatigheidsverantwoording alle fouten opgenomen groter dan de verantwoordingsgrens.
- In de paragraaf bedrijfsvoering zijn de bevindingen groter dan de rapporteringstolerantie toegelicht door het dagelijks bestuur.
- De gehanteerde verantwoordings- en rapportagegrens bedraagt € 1.081.552 (3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves).
- Wij hebben de conclusies van het dagelijks bestuur in ons getrouwheidsoordeel betrokken waaruit geen materiële tekortkomingen zijn gebleken.

Controleproces jaarrekening 2023

De inkooporganisatie heeft (net als voorgaande jaren) in een laat stadium de verantwoordingsinformatie inzichtelijk. De inkooporganisatie is voor het opstellen van haar verantwoording afhankelijk van informatie van derde partijen. Doordat deze informatie niet in alle gevallen tijdig beschikbaar is was pas in een laat stadium de concept-jaarrekening beschikbaar en is onze (concept) rapportage in een laat stadium beschikbaar.

Frauderisicoanalyse

Via interne controles besteedt uw gemeenschappelijke regeling passende aandacht aan de onderwerpen fraude en integriteit. Uw organisatie besteedt aantoonbaar aandacht aan het onderwerp fraude. Uw organisatie beschikt over een interne frauderisicoanalyse welke jaarlijks wordt geactualiseerd. Het dagelijks bestuur is op 23 juni 2023 door concern controller geïnformeerd over de bevindingen van de frauderisicoanalyse. Wij benadrukken het belang van het periodiek rapporteren over de bevindingen aan het dagelijks bestuur. Tijdens onze controle over 2023 zijn door ons geen fraudegevallen geconstateerd.

Financiële positie

- Uw jaarrekening toont wat betreft de baten en lasten een verschil tussen de begroting en realisatie, en kent een relatief voordelig rekeningresultaat 2023 ad € 3.335.000 (2022: voordelig € 1.356.000). Het resultaat bestaat uit € 2.524.000 gerealiseerd resultaat onderdeel GGD Zeeland en € 811.000 gerealiseerd resultaat Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland (IJZ).
- Dit positieve resultaat wordt met name veroorzaakt door hogere baten programma WPG, hogere rentebaten op schatkistbankieren en onderbezetting t.o.v. de formatie Basis op Orde. In de resultaatbestemming wordt voorgesteld om een bestemmingsreserve te vormen voor het restant van de incidentele middelen van de Basis op Orde. Voor een uitgebreide analyse van het resultaat verwijzen wij naar de jaarrekening hoofdstuk “financieel resultaat”.

Interne beheersing

- Op basis van de interim-controle 2023 hebben wij tekortkomingen geïdentificeerd in de interne beheersingsmaatregelen voor de financiële verslaggeving. Onze belangrijkste bevindingen zijn met u gedeeld in de managementletter, en zijn besproken d.d. 22 november 2023.

Overig

- Zie de bijlagen A bij dit accountantsverslag waaruit blijkt welke (niet)-gecorrigeerde bevindingen en onzekerheden wij hebben geconstateerd in onze controle.
- In bijlage B is onze volledige onafhankelijkheidsbevestiging te vinden.

Bestuurlijke samenvatting

Bestuurlijk relevante bevindingen
en aanbevelingen Inkoop Jeugdhulp
Zeeland

Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen IJZ

Getrouwheid

- Wij zijn voornemens een goedkeurende controleverklaring voor het getrouwe beeld van de opgenomen bijlage Inkoop Jeugdhulp Zeeland (zorg in natura) te verstrekken.
- De gehanteerde materialiteit voor fouten en onzekerheden bedraagt € 1.440.000 respectievelijk € 4.320.000.
- In de bijlage Inkoop Jeugdhulp Zeeland (zorg in natura) zijn diverse onzekerheden opgenomen in de getrouwheid van deze zorgkosten.

Rechtmatigheid

- Het dagelijks bestuur heeft in de bijlage Inkoop Jeugdhulp Zeeland (zorg in natura) alle fouten opgenomen met betrekking tot rechtmatigheid.
- Wij hebben de conclusies van het dagelijks bestuur in ons getrouwheidsoordeel betrokken waaruit geen materiële tekortkomingen zijn gebleken.

Wijziging verwerkingswijze van baten en lasten Jeugdhulp

- Naar aanleiding van verduidelijking van de standpunten van het ministerie bij de coronagelden over verantwoording van gelden bij een gemeenschappelijk regeling, de invoering rechtmatigheidsverantwoording voor boekjaar 2023, de standpunten over verantwoording in de gepubliceerde kadernota rechtmatigheid van 29 september 2023 en de daaropvolgende Q&A rechtmatigheidsverantwoording van 20 november 2023 is de vraag over de verwerkingswijze van de baten en lasten jeugdhulp (opnieuw) onderzocht. Hiervoor heeft de Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland op 2 januari 2024 een vraag ingediend bij de commissie BBV en op 30 april 2024 een hernieuwde vraag.

De commissie BBV heeft op basis van de vragen geconcludeerd dat de baten en lasten verantwoord dienen te worden door de deelnemende gemeenten zelf omdat zij de beschikkingen afgeven en zelf verantwoordelijk zijn voor de kosten en cliënten.

Als gevolg hiervan is in de jaarrekening 2023 een extra toelichting opgenomen worden over deze wijziging van verwerkingswijze en zijn de gevolgen hiervan inzichtelijk gemaakt. De lasten voor jeugdhulp worden als bijlage verantwoord in de jaarrekening van de GGD Zeeland waarin per gemeente inzichtelijk is gemaakt wat de lasten voor jeugdhulp bedragen.

De T+1 systematiek zoals besloten door het AB op 18 december 2020 blijft gehandhaafd. De afrekeningen over 2023 vinden dus plaats in 2024, hiervoor heeft de GGD Zeeland een vordering opgenomen op haar balans.

Bevindingen

- Tijdens de controle 2023 hebben wij fouten en onzekerheden geconstateerd die wij in de tabel hieronder recapituleren:

Bevinding	Rechtmatigheid x € 1.000	Getrouwheid x € 1.000
Fouten		
Afkeurende controleverklaring bij productieverantwoording	3.712	3.712
Onzekerheden		
Bevindingen inzake vaststellen recht op zorg wegens zichtbaar maken recht op zorg middels beschikkingen	5.785	5.785
Ontbreken controleverklaring bij productieverantwoording	1.351	1.351

Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen IJZ

Bevindingen (vervolg)

• Niet kunnen vaststellen recht op zorg

De Inkooporganisatie krijgt ten behoeve van financiële uitvoering informatie met betrekking tot afgegeven zorgmeldingen van de Zeeuwse gemeenten middels het digitale berichtenverkeer, behoudens enkele zorgaanbieders. Deze informatie is niet voldoende om het recht op zorg vast te stellen aangezien de Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland geen inzicht heeft in de dossiervorming bij de Zeeuwse gemeenten op basis van de geldende beleidsregels. De Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland heeft om deze reden bij de 13 Zeeuwse gemeenten de totstandkoming van het recht op zorg onderzocht en zijn nagegaan of er een rechtmatige grondslag is voor de toekenning van zorg. Uit ons onderzoek is gebleken dat met betrekking tot een aantal gevallen de rechtmatigheid van het recht op zorg niet is vast te stellen.

Dit is als volgt te recapituleren:

Reden onzekerheid	Bedrag 2023 x € 1.000
Ontbrekende gemeentelijke beschikkingen en/of overige documentatie	5.785
Totaal	5.785

Deze onzekerheid betreft een geëxtrapoleerde onzekerheid op basis van de totale omvang per gemeente.

• Controleverklaringen zorgaanbieders

De Inkooporganisatie controleert niet of de zorginstellingen bij facturering de overeengekomen prestaties daadwerkelijk hebben verricht. Dit wordt ondervangen doordat aan zorginstellingen is gevraagd een controleverklaring bij de productieverantwoording af te geven op basis van het “Algemeen Accountantsprotocol financiële productieverantwoording Wmo en Jeugdwet 2023”. Wij hebben geconstateerd dat in 2023 niet alle zorginstellingen een dergelijke controleverklaring hebben overgelegd. In 2023 is in één geval door de accountant van de zorgaanbieder een niet goedkeurende verklaring verstrekt. Dit leidt tot de volgende bevindingen:

Reden onzekerheid	Bedrag 2023 x € 1.000
Ontbrekende controleverklaring bij productieverantwoordingen	1.351
Totaal	1.351

Reden fout	Bedrag 2023 x € 1.000
Afkeurende controleverklaring productieverantwoording	3.712
Totaal	3.712

Deze bevindingen wegen niet mee in het oordeel over de jaarrekening 2023 van de GGD Zeeland, maar zijn wel relevant voor de controle van de jaarrekeningen van de deelnemende gemeenten. In de bijlage in de jaarrekening van de GGD Zeeland is een uitsplitsing van bovenstaande fouten en onzekerheden per gemeente opgenomen.

T+1 systematiek

- Door een overschrijding van de lasten voor Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland met € 11,2 miljoen ten opzichte van de laatst vastgestelde begroting is een vordering ontstaan van € 11,2 miljoen in de jaarrekening 2023 van de GGD Zeeland. Met ingang van boekjaar 2020 is de T+1 systematiek ingevoerd. Dit betekent dat de gemeenten bijdragen aan de GR Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zeeland, inclusief de taken van Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland, op grond van de begroting. Bij vaststellen van de jaarrekening van de GGD Zeeland in het opvolgende boekjaar, neemt het AB een besluit over de wijze van verdeling of bijstorting van het resultaat van het voorliggende boekjaar, inclusief het resultaat van de Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland. Logischerwijs leidt dit besluit tot een separate begrotingswijziging die aan alle deelnemende gemeenten wordt voorgelegd. Eventuele financiële consequenties uit deze afrekening verwerken gemeenten op basis van het BBV in het verslagjaar waarin dit besluit genomen wordt (dus het jaar T+1).

Bevindingen jaarrekening

Samenvatting ontwikkelingen in vermogen en resultaat van uw GR

De vermogenspositie van uw gemeenschappelijke regeling

De algemene reserve van GGD Zeeland is ultimo 2023 € 791.000 (exclusief resultaat 2023). In het eigen vermogen zijn naast een algemene reserve diverse bestemmingsreserves (totaal: € 3,3 miljoen) opgenomen, waaronder de huisvesting reserve (€ 2,6 miljoen), welke geoormerkt zijn en derhalve alleen aan de betreffende bestemming mag worden uitgegeven.

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt op hoofdlijnen ingegaan op de financiële risico's. Hieruit volgt een gekwantificeerd bedrag aan benodigde weerstandscapaciteit van afgerond € 1,6 miljoen (2022: € 1,1 miljoen).

Het gekwantificeerde bedrag van deze risico's ligt hoger dan de huidige weerstandscapaciteit (excl. gerealiseerd resultaat 2023).

Saldo baten en lasten

Het feitelijke saldo van baten en lasten in een jaar is weergegeven als het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten. Daarnaast kent de gemeenschappelijke regeling het gerealiseerde resultaat. Dit is het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten plus of min de tussentijdse resultaatbestemming. Deze tussentijdse resultaatbestemming bestaat uit de onttrekkingen aan en stortingen in reserves gedurende het boekjaar. Deze mutaties in reserves vinden plaats op basis van door het algemeen bestuur genomen besluiten. Het gerealiseerde resultaat is dus mede het gevolg van de eerdere politieke besluitvorming.

Wat het voorgaande concreet betekent voor uw gemeenschappelijke regeling hebben wij in het overzicht hiernaast weergegeven.

Het overzicht van baten en lasten over het boekjaar 2023 laat een voordelig gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten van € 3.173.000 zien, ten opzichte van een begroot nadelig saldo van € 969.000 (begroting na wijziging).

De jaarrekening 2023 sluit – na verwerking van de mutaties in reserves – met een voordelig gerealiseerd resultaat van circa € 3.335.000, waarvan € 2.524.000 onderdeel GGD Zeeland en € 811.000 onderdeel IJZ.

In de programmaverantwoording geeft het dagelijks bestuur per programma op hoofdlijnen een verklaring voor de gerealiseerde afwijkingen ten opzichte van de begroting na wijziging. In de paragraaf bedrijfsvoering heeft het dagelijks bestuur de rechtmatigheid van de begrotingsafwijkingen nader toegelicht.

Eigen vermogen (in € 1.000)	2023	2022	2021	2020
Eigen vermogen per 1 januari	5.521	1.420	-1.289	5.448
Tussentijdse resultaatbestemming	162	3.939	6.013	-43
Gerealiseerd resultaat	3.173	1.356	-3.738	-6.173
Totaal ('saldo van baten en lasten')	3.335	5.295	2.275	-6.216
Rechtstreekse vermogensmutaties	-1.433	-1.194	434	-521
Eigen vermogen per 31 december	7.423	5.521	1.420	-1.289

Exploitatieresultaat (x € 1.000)

Totale baten	39.225
Totale lasten	-/- 36.052
Gerealiseerd totaalsaldo baten en lasten	3.173
Af: stortingen in reserves	-/- 38
Bij: onttrekkingen aan reserves	200
Saldo mutaties reserves	162
Gerealiseerd resultaat	3.335

Rechtmatigheidsverantwoording

Vanaf het boekjaar 2023 is het dagelijks bestuur verplicht in de jaarrekening een rechtmatigheidsverantwoording op te nemen waarin zij zich verantwoordt over de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties (inclusief begrotingsrechtmatigheid). Een uitgebreidere toelichting op de onrechtmatigheden en de vervolgacties om deze op te lossen/te voorkomen is opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering van het jaarverslag.

Verantwoordings- en rapportagegrens

Via het controleprotocol heeft het algemeen bestuur de verantwoordings- en rapportagegrens vastgesteld. De verantwoordingsgrens heeft het dagelijks bestuur gehanteerd bij het opmaken van de rechtmatigheidsverantwoording en de uiteindelijke conclusie daaromtrent. Fouten en onduidelijkheden die de verantwoordingsgrens niet overschrijden, zorgen voor een positieve uiting van het dagelijks bestuur waaruit blijkt dat de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. De rapporteringsgrens bepaalt de diepgang van de toelichting van het dagelijks bestuur in de paragraaf bedrijfsvoering.

Uit de in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording van blijken onrechtmatigheden welke de verantwoordingsgrens te boven gaan.

Normenkader

Het dagelijks bestuur heeft het van toepassing zijnde normenkader in kaart gebracht. Dit normenkader is door het algemeen bestuur vastgesteld in haar vergadering d.d. 14 april 2023 en een addendum op 12 april 2024. Wij hebben vastgesteld dat dit normenkader leidend is geweest voor het dagelijks bestuur om te komen tot de rechtmatigheidsverantwoording en de toelichtingen in de paragraaf bedrijfsvoering.

Daarnaast hebben wij vastgesteld dat het dagelijks bestuur de financiële verordening en controleverordening heeft geactualiseerd. Deze zijn door het algemeen bestuur vastgesteld in haar vergadering d.d. 15 december 2023. In de financiële verordening zijn eveneens specifieke richtlijnen opgenomen over de wijze en diepgang van rapporteren over rechtmatigheid en de wijze waarop het dagelijks bestuur om dient te gaan met begrotingsafwijkingen. Deze komen hierna nader aan bod.

Begrotingscriterium

Bij de rechtmatigheidsverantwoording vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten, laste en balansmutaties, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en de hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium). Uitgangspunt hiervoor is het niveau waarop het algemeen bestuur de budgetten in de begroting en bij investeringen geautoriseerd heeft. In de begroting zijn de bedragen voor de lasten en baten vermeld die door het algemeen bestuur zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting.

Het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur hebben afspraken gemaakt in welke situatie lastenoverschrijdingen onrechtmatig maar acceptabel zijn (lastenoverschrijdingen zijn en blijven onrechtmatig, maar zijn onder voorwaarden acceptabel wat betekent dat het dagelijks bestuur deze niet hoeft toe te lichten in de paragraaf bedrijfsvoering). Dit is door de gemeenschappelijke regeling GGD Zeeland ook gedaan in de financiële verordening. Hieruit blijkt het volgende:

Uitgangspunt is dat iedere afwijking van de begroting als onrechtmatig wordt beschouwd. Afwijkingen worden als acceptabel aangemerkt in de volgende situaties:

- Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren.
- Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling.
- De overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage.

Wij hebben vastgesteld dat het dagelijks bestuur specifieke werkzaamheden heeft uitgevoerd ten aanzien van het begrotingscriterium, zijnde controle op programmaoverschrijdingen waaronder een nulproef en controle op kredietoverschrijdingen.

Hieruit blijkt een totale overschrijding van lasten programma's van € 6.386.000 en € 138.000 overschrijding van kredieten. De overschrijding van baten en onderschrijdingen van lasten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan het algemeen bestuur zijn gemeld bedraagt € 9.782.000. De totale begrotingsonrechtmatigheden bedragen € 16.306.000, hiervan wordt € 6.342.000 gedekt met aanverwante extra inkomsten en past € 9.964.000 binnen het vooraf vastgestelde beleid. Hierdoor resteren er geen begrotingsonrechtmatigheden die nader toegelicht dienen te worden.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld aan de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen c.q. voorwaarden zijn afkomstig uit de relevante wet- en regelgeving zoals opgenomen in het normenkader, en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.

Gemeenschappelijke regelingen stellen via de financiële verordening en/of onderliggende nota's kaders vast die van invloed zijn op verslaggeving. Het gaat hier om de invulling van de ruimte die het BBV geeft voor eigen kaders. Denk hierbij aan grenzen voor het activeren van investeringen, afschrijvingstermijnen, omgang met reserves en voorzieningen en dergelijke. Deze vallen onder het getrouwe beeld en vallen per definitie onder de reikwijdte van de reguliere accountantscontrole. Ook voorwaarden die direct van invloed zijn op de verslaggeving c.q. het getrouwe beeld van de jaarrekening worden niet opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Het niet naleven van deze voorwaarden heeft direct invloed op het getrouwe beeld van deze posten in de jaarrekening.

Die onderwerpen die niet onder het getrouwheidsoordeel van de accountant vallen, hebben wij onderstaand nader toegelicht inclusief de wijze waarop het dagelijks bestuur deze in haar werkzaamheden heeft betrokken.

Rechtmatigheidsverantwoording

Aanbestedingen

Uw gemeenschappelijke regeling voert in het kader van de controle op de naleving van de aanbestedingsregels jaarlijks een uitgebreide 'spendanalyse' uit.

Wij constateren over 2023 dat er geen sprake is van onrechtmatigheden door het niet naleven van de aanbestedingsregels.

Uw gemeenschappelijke regeling heeft een interne controle ingesteld om rechtmatigheidsfouten te aan de voorkant te voorkomen. Uw organisatie beschikt over een duidelijk inkoopstappenplan waarin aandachtspunten zijn opgenomen ten aanzien van de aanbestedingsregels.

Ondanks de getroffen maatregelen kan uw gemeenschappelijke regeling in de praktijk, door de complexiteit van de materie en regelgeving, en de hoeveelheid bij dit proces betrokken personen, toch relatief gemakkelijk een verkeerde aanbestedingsprocedure kiezen. Hierdoor blijft de repressieve controle van belang. Daarbij moet hij in ieder geval expliciet nagaan of een opdracht via de juiste procedure 'in de markt' is gezet.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

Voor misbruik en oneigenlijk gebruik zijn geen fouten geconstateerd boven de rapportagegrens.

Fraude, integriteit, en naleving wet- en regelgeving

De beoordeling door het dagelijks bestuur van het risico van materiële fouten in de jaarrekening als gevolg van fraude of van het overtreden van wet- en regelgeving

Bij onze controle vragen wij u jaarlijks inzicht te geven in de eigen inschatting van het risico dat de jaarrekening een materiële afwijking kan bevatten door fraude of het overtreden van wet- en regelgeving (corporate compliance), inclusief de aard, omvang en frequentie van de inschattingen, het proces dat u daarbij hanteert, en de communicatie daarover met het personeel en met het algemeen bestuur. Tijdens deze gesprekken heeft uw organisatie aangegeven zich bewust te zijn van frauderisico's, waaronder het belang van corporate compliance en de analyse van corruptievraagstukken.

In onze interim rapportage hebben wij uitgebreid gerapporteerd over fraude en integriteit, en de stappen die uw gemeenschappelijke regeling hierin heeft gezet.

Uw organisatie besteedt aantoonbaar aandacht aan het onderwerp fraude. Uw organisatie beschikt over een interne frauderisicoanalyse welke jaarlijks wordt geactualiseerd. Het dagelijks bestuur is op 23 juni 2023 door concern controller geïnformeerd over de bevindingen van de frauderisicoanalyse. Wij benadrukken het belang van het periodiek rapporteren over de bevindingen aan het dagelijks bestuur.

Naast deze frauderisicoanalyse heeft uw gemeenschappelijke regeling diverse beleidsdocumenten zoals een gedragscode, klokkenluidersregeling en een vertrouwenspersoon aangesteld. Teneinde de kwaliteit van de interne beheersing verder te verbeteren bevelen wij aan om een proces in te richten waarbij de vertrouwenspersoon periodiek op hoofdlijnen rapporteert aan het dagelijks bestuur.

Geen wijzigingen in onze initiële inschatting van het frauderisico en geen aanwijzingen voor fraude

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij het dagelijks bestuur, inclusief het invoeren en onderhouden van interne beheersingsmaatregelen voor de betrouwbaarheid van de financiële verslaggeving, de werking en efficiency van de bedrijfsvoering, en de naleving van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Als accountant verkrijgen wij een redelijke, maar geen absolute, zekerheid dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat, als gevolg van fraude of fouten.

Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten, doordat sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen of verkeerd voorstellen van zaken, of het doorbreken van de interne beheersing. Onze controle is uitgevoerd met een hoge, maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraudes hebben ontdekt.

Wij hebben de accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en professionele oordeelsvorming toegepast, in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Interne beheersing

Belangrijkste bevindingen voor de interne beheersing vanuit de controle van het boekjaar 2023

Bevindingen interne beheersing 2023, toegespitst op de interne (financiële) beheersing

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij in het najaar van 2023 een interim-controle uitgevoerd. Deze interim-controle was primair gericht op de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing, voor zover van belang voor onze controle op de betrouwbaarheid en rechtmatigheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens.

Voor de bevindingen van de interim-controle verwijzen wij naar onze managementletter 2023 gedateerd d.d. 22 november 2023.

Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiseringsomgeving

Overeenkomstig artikel 2:393, lid 4 van het Burgerlijk Wetboek zijn wij verplicht om onze bevindingen te rapporteren met betrekking tot de betrouwbaarheid en de continuïteit van uw geautomatiseerde gegevensverwerking. Onze controle heeft geen aangelegenheden geïdentificeerd die op dit gebied aan GGD Zeeland gerapporteerd moeten worden.

Cybersecurity

Cyber is een onlosmakelijk onderdeel geworden van onze samenleving. Dagelijks werken wij met digitale oplossingen, zowel privé als zakelijk. Door het gebruik van het internet, bedrijfsnetwerken en -applicaties hebben alle organisaties, ongeacht hun omvang, te maken met aan cyber gerelateerde risico's, zoals cybercrime. Als cyberrisico's zich voordoen, kunnen deze een (significante) impact hebben op de financiële systemen, op de interne beheersing, en daarmee ook op de jaarrekeningcontrole.

Aangezien cyberrisico's voor iedere organisatie ernstige gevolgen kunnen hebben, attenderen wij GGD Zeeland op het belang van een cyberrisicoanalyse als vast onderdeel van het interne controlesysteem dat relevante financiële, operationele en rapportagerisico's onderkent, het belang en de waarschijnlijkheid daarvan adequaat inschat, en de interne beheersing daarop toespitst.

Als onderdeel van onze controle hebben wij het management verzocht inzicht te geven in de eigen inschatting van het risico dat de jaarrekening een materiële afwijking zou kunnen bevatten als gevolg van cyberrisico's, bijvoorbeeld als dit heeft geleid tot ongeautoriseerde wijzigingen in de IT-systemen of in de gegevens die met deze systemen worden beheerd, tot het openbaar worden van persoonsgegevens, andere vertrouwelijke gegevens of Intellectual Property, of tot het verstoren van de bedrijfsvoering. Tijdens deze gesprekken heeft het management aangegeven zich bewust te zijn van cyberrisico's, en zijn er voorbeelden gegeven van de manier waarop zij deze beheerst.

Aangezien iedere organisatie waardevolle informatie heeft te verliezen of ernstige schade kan lijden als de IT-infrastructuur (tijdelijk) niet meer beschikbaar is, benadrukken wij het belang van een cyberrisicoanalyse als vast onderdeel van het interne controlesysteem, dat erop is gericht bedrijfsrisico's te onderkennen, het belang en de waarschijnlijkheid daarvan in te schatten en de interne beheersing daarop toe te spitsen.

Ook de processen binnen GGD Zeeland zijn voor het overgrote deel afhankelijk van de continuïteit en integriteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking waarbij met veel gevoelige (persoons-)gegevens wordt gewerkt. Hiermee willen wij nogmaals de aandacht vestigen op het belang van verdere ontwikkeling van de digitale omgeving van GGD Zeeland en innovatieve toepassingen binnen deze omgeving. Deze ontwikkelopgave is noodzakelijk om te blijven voldoen aan wet- en regelgeving, de kwaliteit van de dienstverlening op peil te houden en de continuïteit van de organisatie te waarborgen.

Bijlagen

A1 - Niet-gecorrigeerde controleverschillen

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de niet-gecorrigeerde controleverschillen groter dan de rapporteringstolerantie.

Aard van de fouten	Getrouwheid
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen voorgaande periode:	€ 0
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen huidige periode:	
• Nvt	€ 0
Totaal getrouwheidsfouten	€ 0

- Wij hebben van het dagelijks bestuur een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin het dagelijks bestuur het bovenstaande heeft bevestigd. Dit houdt in dat eventuele niet-geconstateerde en daardoor niet-gecorrigeerde afwijkingen, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening niet materieel zijn. Het dagelijks bestuur heeft tevens bevestigd geen kennis te hebben van andere niet-gecorrigeerde afwijkingen.

A2 - Gecorrigeerde controleverschillen

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de gecorrigeerde controleverschillen groter dan de rapporteringstolerantie.

Aard van de controleverschillen	Getrouwheid
Nvt	€ 0
Totaal	€ 0

A3 - Onzekerheden in de controle

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de onzekerheden groter dan de rapporteringstolerantie van € 20.000.

Aard van de onzekerheden	Getrouwheid
Nvt	€ 0
Totaal onzekerheden in de controle getrouwheid	€ 0

- Wij hebben van het dagelijks bestuur een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin het dagelijks bestuur het bovenstaande heeft bevestigd. Het dagelijks bestuur heeft tevens bevestigd geen kennis te hebben van andere onzekerheden.

B - Onafhankelijkheidsbevestiging

Bevestiging onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) opgenomen in de “Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)” en vormen een belangrijk onderdeel van het ‘normenkader’ waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de ViO is binnen de organisatie van Deloitte ingebed.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de GGD Zeeland in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Stelsel van waarborgen om onze onafhankelijke positie te waarborgen

Deloitte beschikt over een stelsel van maatregelen om haar onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Dit stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersingsmaatregelen.

Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico's ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.
- Procedures voor tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle gevolmachtigden en werknemers bij Deloitte.
- Procedures voor de organisatie van periodieke trainingen inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften.
- Procedures die erop gericht zijn dat onze gevolmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhankelijkheidsvoorschriften naleven.

- De benoeming van professionals op seniorniveau die verantwoordelijk zijn voor het continu actualiseren van de procedures en voorschriften, de tijdige bekendmaking ervan en het adequaat functioneren van het gehele stelsel van waarborgen.
- Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt waarin is vastgelegd of sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de accountant die de controleopdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en, indien er bedreigingen zijn gesignaleerd, welke maatregelen dan zijn genomen om deze bedreigingen voor de onafhankelijkheid weg te nemen. De vastlegging van deze beoordeling, inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde ‘onafhankelijkheids-evaluatie’), wordt in het dossier opgenomen.
- Procedures die vereisen dat een daartoe geëigende afdeling binnen Deloitte wordt geconsulteerd, als sprake is van een mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid in relatie tot een specifieke cliënt.
- Procedures voor het interne toezicht in relatie tot de toetsing en bewaking van de naleving van de onafhankelijkheidsvoorschriften.

De opzet en werking van ons stelsel van maatregelen wordt periodiek door de externe toezichthouder getoetst.

Interne roulatie

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de wettelijke controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om deze bedreiging weg te nemen.

Onze beoordeling heeft geen aanleiding gegeven om het komend boekjaar teamleden bij de GGD Zeeland te rouleren.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties met de GGD Zeeland

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Deloitte, haar gevolmachtigden en haar medewerkers en de gemeenschappelijke regeling die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken die aan u gerapporteerd dienen te worden.

Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid

De Nederlandse onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoordelijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Deloitte, een bestuurder of interne toezichthouder van Deloitte of een lid van het controleteam heeft ontvangen van of verstrekt aan de gemeenschappelijke regeling of een bij de gemeenschappelijke regeling betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels.

Wij hebben geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid met een (geschatte) waarde van meer dan € 100 ontvangen of verstrekt, en zijn daarom van mening dat er geen sprake is van een bedreiging voor de onafhankelijke uitvoering van de controleopdracht.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited (“DTTL”), its global network of member firms, and their related entities (collectively, the “Deloitte organization”). DTTL (also referred to as “Deloitte Global”) and each of its member firms and related entities are legally separate and independent entities, which cannot obligate or bind each other in respect of third parties. DTTL and each DTTL member firm and related entity is liable only for its own acts and omissions, and not those of each other. DTTL does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about to learn more.

Deloitte provides industry-leading audit and assurance, tax and legal, consulting, financial advisory, and risk advisory services to nearly 90% of the Fortune Global 500® and thousands of private companies. Our professionals deliver measurable and lasting results that help reinforce public trust in capital markets, enable clients to transform and thrive, and lead the way toward a stronger economy, a more equitable society and a sustainable world. Building on its 175-plus year history, Deloitte spans more than 150 countries and territories. Learn how Deloitte’s more than 415,000 people worldwide make an impact that matters at www.deloitte.com.

This communication contains general information only, and none of DTTL, its global network of member firms or their related entities is, by means of this communication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte organization shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this communication.

© 2024. For information, contact Deloitte Netherlands.